

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-06-11 Nr. 429-119
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) interesams atstovaujančio Y. Y. (toliau – atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir IF P&C Insurance AS, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas su draudiku sudarė savanorišką transporto priemonių draudimo (Kasko) sutartį (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*)), kuria draudiko parengtų Kasko draudimo taisyklių Nr. TTP-20231¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2024 m. rugsėjo 3 d. iki 2025 m. rugsėjo 2 d. buvo apdrausti pareiškėjo turiniai interesai, susiję su automobiliu BMW 320 (valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*)) (toliau – Kasko sutartis).

2024 m. gruodžio 15 d. pareiškėjo atstovas informavo draudiką apie įvykį: bandant išvengti susidūrimo su į kelią išbėgusiu gyvūnu automobilį sumėtė ir jis atsitrenkė į kelio atitvarus. Gautą pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos pagal Kasko sutartį administravimą. Žalos administravimo metu automobilis buvo nugabentas į UAB „Vilkrema“ remonto dirbtuves, remonto bendrovė 2025 m. sausio 7 d. parengė remonto sąmatą. Įvertinęs numatomas remonto išlaidas, automobilio rinkos vertę prieš įvykį ir automobilio likučių vertę draudikas nustatė, kad automobilio remontas ekonomiškai netikslingas.

2025 m. sausio 22 d. draudikas informavo pareiškėją apie apskaičiuotą 3 259 Eur draudimo išmoką ir paaiškino, kad ji apskaičiuota iš automobilio rinkos vertės įvykio dieną (6 340 Eur) atėmus aukciono būdu nustatytą 2 731 Eur automobilio liekanų vertę, 150 Eur KASKO sutartyje numatytą besąlyginę išskaitą bei išskaičiavus 200 Eur dėl netinkamo (per trumpo) vairuotojo vairavimo stažo.

Pareiškėjas su draudiko skaičiavimais nesutiko ir pateikė jam 2025 m. sausio 29 d. pretenziją. Pasak pareiškėjo, draudikas nustatė 6 233 Eur automobilio rinkos vertę, tačiau iš tikrųjų ji yra apie 7 500–8 000 Eur. Pretenzijoje draudiko buvo prašoma perskaičiuoti draudimo išmoką ir atsižvelgti į pareiškėjo pateiktą informaciją apie rinkos kainas.

2025 m. vasario 11 d. atsakyme į pretenziją draudikas paaiškino draudimo išmoką apskaičiavęs pagal Kasko sutarties sąlygas: remiantis jomis, automobilį remontuoti ekonomiškai netikslinga, jeigu įvykio sukeltiems sugadinimams pašalinti būtino remonto išlaidos yra lygios automobilio draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumui arba jį viršija. Draudiko teigimu, vadovaujantis UAB „Vilkrema“ parengta remonto sąmata, automobilio remontas kainuotų 6 928,52 Eur, o tai yra daugiau nei automobilio ir likutinės vertės skirtumas (3 769 Eur). Dėl šios priežasties draudikas nusprendė, kad automobilio remontas ekonominiu požiūriu yra netikslingas, ir paaiškino, kad tokiu atveju draudimo išmoką sudaro automobilio rinkos ir likutinės verčių skirtumas, taip pat pritaikoma draudimo liudijime nurodyto dydžio išskaita. Draudikas taip pat paaiškino atlikęs pakartotinius skaičiavimus, pakoregavęs (padidinęs) automobilio rinkos vertę iki 6 500 Eur ir atitinkamai padidinęs draudimo išmoką iki 3 419 Eur.²

¹ Galiojančių nuo 2023 m. rugsėjo 1 d.

² Draudimo išmoka nebuvo išmokėta, nes draudikui nėra pateikti banko sąskaitos, į kurią prašoma pervesti draudimo išmoką, duomenys.

Draudiko atsakymas pareiškėjo netenkino, todėl jis (per atstovą) kreipėsi į Lietuvos banką. Kreipimesi teigiama, kad draudikas stipriai sumažino automobilio rinkos vertę. Pareiškėjas nurodė, kad automobilio parduoti aukcione neketina, teigė, kad į automobilį daug investavo ir tokios mažos draudimo išmokos nepakaks jo remontui. Pareiškėjas prašė draudiko perskaičiuoti automobilio rinkos vertę (atitinkamai ir draudimo išmoką) atsižvelgiant į šiuo metu rinkoje egzistuojančias analogiško automobilio modelio kainas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas paaiškino, kad automobilio rinkos vertė buvo nustatyta remiantis Taisyklėmis, atsižvelgiant į analogiškų automobilių kainas internete, atlikus korekcijas, susijusias su automobilio komplektacija, faktine būkle, rida ir kitomis automobilio savybėmis. Pasak draudiko, pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko skaičiavimais, pateikė šešių automobilių skelbimus: penkiuose skelbimuose nurodytų kainų vidurkis siekė 7 370 Eur, o vienas skelbimas buvo neaktyvus, todėl jame nurodyta kaina nėra žinoma. Draudikas akcentavo, kad pats pareiškėjas buvo nurodęs bendrą 7 625 Eur vidutinę kainą (įskaičiuojant kainą, nurodytą skelbime, kuris nebeegzistuoja), kuri yra tik 38 Eur mažesnė už pareiškėjo atrinktuose skelbimuose nurodomų kainų vidurkį (7 587 Eur).

Kita vertus, draudikas paaiškino, kad nustatant automobilio rinkos kainą būtina atsižvelgti ir į kitus kriterijus, galinčius turėti įtakos jo vertei. Anot draudiko, tiek jo vertinti automobiliai, tiek pareiškėjo pateiktuose skelbimuose nurodyti automobiliai turėjo mažesnę už pareiškėjo automobilio ridą. Be to, pareiškėjo automobilis turėjo kitų su įvykiu nesusijusių defektų (jų remontas, pasak draudiko, kainuotų 230,37 Eur), tačiau pareiškėjas to nevertino. Draudiko įsitikinimu, automobilio rinkos vertės nustatymas vertinant tik skelbimuose nurodytas panašių automobilių kainas, nevertinant kitų įtakos rinkos vertei turinčių kriterijų, yra neteisingas.

Draudikas taip pat paaiškino, kad nėra įsipareigojęs atlyginti nuostolių (mokėti draudimo išmokos) už automobilio remontą, jeigu jo išlaidos viršija automobilio rinkos vertės ir liekanų skirtumą ir todėl laikomas ekonomiškai netikslingu, nepaisant to, ką planuojama daryti su automobiliu (remontuoti, parduoti ar kt.), ir prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Įvertinus ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių nesutarimai kilo dėl draudimo išmokos dydžio. Pareiškėjo vertinimu, ji yra per maža, o draudikas, savo ruožtu, įsitikinęs, kad priėmė teisingą ir pagrįstą sprendimą.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti ginčo šalių pateiktus duomenis, kuriais grindžiamas žalos pareiškėjo automobiliui dydis, ir nustatyti, ar draudimo išmoka buvo apskaičiuota tinkamai, laikantis šalių sudarytos KASKO sutarties sąlygų.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Sutarties laisvės principas reiškia civilinių teisinių santykių subjektų teisę laisvai spręsti, sudaryti konkrečią sutartį ar jos nesudaryti, pasirinkti, su kuo sudaryti sutartį, be to, savarankiškai spręsti dėl sutarties turinio (sutarties sąlygų ir jų pakeitimo) bei formos, išskyrus atvejus, kai tam tikras sutarties sąlygas (jų turinį) nustato imperatyviosios teisės normos arba tam tikrų sąlygų reikalauja viešoji tvarka, sąžiningumo, protingumo, teisingumo principai, gera moralė. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Kasko sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas.³

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį.⁴ Draudimo rūšies taisyklėse taip pat aptariamos draudiko, draudėjo, apdraustojo, naudos gavėjo ir nukentėjusio trečiojo asmens teisės ir pareigos, žalos nustatymo tvarka, draudimo išmokų apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka ir terminai, kitos sutarties vykdymui svarbios nuostatos.

KASKO sutartis buvo sudaryta Taisyklių, kurios yra standartinės KASKO sutarties sąlygos (taikomos visiems draudiko klientams, sudarantiems atitinkamos rūšies sutartį), pagrindu. Pagal Taisyklių 116 punktą, draudimo išmoka yra draudžiamąjo įvykio nuostolių, nustatytų Taisyklėse ar pagal individualias draudimo liudijime nurodytas sąlygas, suma, įvertinus dvigubą draudimą, draudimą padidinta suma, nevisišką draudimą, kitus draudimo išmokos apskaičiavimo bei mažinimo pagrindus ir atėmus išskaitą.

Taisyklių V skyriuje yra įtvirtinta automobiliui padarytų nuostolių dydžio nustatymo tvarka, priklausomai nuo to, ar automobilis yra sunaikintas, ar sugadintas, ar pavogtas. Pagal Taisyklių 90 punktą, automobilis laikomas sunaikintu, jeigu jo remontas negalimas dėl techninių priežasčių arba ekonominiu požiūriu netikslingas. Automobilio remontas ekonomiškai netikslingas, jeigu įvykio sukeltiems sugadinimams pašalinti būtino remonto išlaidos yra lygios automobilio draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumui arba jį viršija. Pagal Taisyklių 91 punktą, liekanų vertė gali būti nustatoma dviem būdais: remiantis didžiausia pinigų suma, už kurią aukcione pasiūlyta įsigyti automobilį (91.1 papunktis) arba specialistų išvada pagal Lietuvoje galiojančius turto vertinimą reglamentuojančius teisės aktus (91.2 papunktis). Remiantis Taisyklių 89 punktu, nuostolis dėl automobilio sunaikinimo yra lygus automobilio draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumui. Taigi, jeigu nustatoma, kad automobilio būtinąsios remonto išlaidos yra lygios automobilio draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumui arba jį viršija, tokiu atveju nuostoliai prilygsta draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumui.

Sprendžiant, ar draudikas pagrįstai rėmėsi pirmiau nurodytomis nuostolių apskaičiavimo sąlygomis, pažymėtina, kad būtinų remonto išlaidų apibrėžimas yra įtvirtintas Taisyklių V skyriaus dalyje, jame detalizuotas nuostolių dydžio nustatymas, kai automobilio remontas ekonomiškai tikslingas. Remiantis Taisyklių 94 punktu, būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų naujų originalių dalių vertė (išskaičiuojant jų nuvertėjimą) arba naujų neoriginalių ar naudotų dalių vertė (neiškaičiuojant jų nuvertėjimo), dažymo medžiagų vertė, papildomų darbų vertė. Pagal Taisyklių 95 punktą, būtinas remonto išlaidas draudikas apskaičiuoja vienu iš šių variantų: kai remontas atliekamas draudiko partnerių autoservise – pagal remonto darbų sąmatą (95.1 papunktis), o kai automobilis remontuojamas draudėjo pasirinktame autoservise (kai draudimo liudijime yra nurodyta, kad remontas organizuojamas kliento pasirinkimu), – pagal pasirinkto autoserviso pateiktus ir su draudiku suderintus dokumentus, neviršijant apdrausto automobilio gamintojo atstovo Lietuvoje sudarytos tokių remonto darbų sąmatos. Jei remonto išlaidų dokumentai nepateikiami, nuostoliai apskaičiuojami pagal draudiko partnerių autoservisų naudojamus darbų, detalių (naudotų, neoriginalių, o jei šių neįmanoma gauti – naujų, išskaičiavus jų nuvertėjimą) ir medžiagų įkainius (95.2 papunktis).

Iš byloje pateiktų duomenų matyti, kad KASKO sutartis buvo sudaryta su sąlyga, jog automobilis draudžiamąjo įvykio atveju bus remontuojamas draudiko pasiūlytame autoservise. Tokiu atveju būtinąsios remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal Taisyklių 95.1 papunktį – pagal draudiko partnerio remonto sąmatą. Byloje pateikta draudiko partnerio UAB „Vikrema“ remonto sąmata, kurioje nurodyta automobilio remonto kaina su PVM yra 6 928,52 Eur. Šioje sąmatoje nurodyto remonto masto ir (ar) įkainių pareiškėjas neginčijo, todėl ši kaina pagrįstai laikytina

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-32/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

būtinomis remonto išlaidomis ir į ją atsižvelgtina sprendžiant, ar automobilio remontas yra ekonomiškai tikslingas. Remontas galėtų būti laikomas ekonomiškai tikslingu tik tuo atveju, jei ši suma būtų mažesnė už automobilio draudimo sumos ir liekanų vertės skirtumą.

Vertinant draudimo išmokos apskaičiavimo pagal sunaikinto automobilio sąlygą pagrįstumą atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad automobilio likutinė vertė buvo nustatyta Taisyklių 91.1 papunktyje numatytu būdu ir siekė 2 731 Eur. Tą patvirtina byloje pateikti UAB „Eksporto vystymo grupė“ internetinio aukciono www.evgauto.lt duomenys. Šios liekanų vertės pareiškėjas taip pat neginčijo. Papildomai atkreiptinas dėmesys į tai, kad aplinkybė, ar automobilis faktiškai bus remontuojamas, ar ne, taip pat ar likučiai bus parduoti už aukcione nurodytą sumą ją pasiūliusiam asmeniui, savaime nepakeičia automobilio liekanų vertės (pinigų sumos, už kurią pasiūlyta įsigyti automobilį). Jeigu, nustačius, kad automobilio remontas pagal Kasko sutartį yra ekonomiškai netikslingas ir automobilis laikytinas sunaikintu, pasirenkama jį remontuoti, tai toks draudėjo pasirinkimas nesukelia draudikui pareigos taikyti kitokią, nei nurodyta Taisyklių 89 punkte, nuostolių nustatymo tvarką.

Nustatant automobilio draudimo sumą, kuri reikšminga tiek vertinant, ar automobilio remontas ekonomiškai tikslingas, tiek jeigu nustatoma, kad remontas netikslingas, apskaičiuojant nuostolio dydį ir draudimo išmoką, pažymėtina, kad KASKO sutartimi šalys susitarė dėl draudimo rinkos vertės sąlygos. Pareiškėjui išduotame draudimo liudijime nurodyta, kad draudimo suma lygi automobilio rinkos vertei įvykio dieną. Remiantis Taisyklių 11.1 papunkčiu, automobilio rinkos vertė – vidutinė pinigų suma, už kurią gali būti parduotas analogiškas automobilis, tinkamai jį pateikus rinkai Lietuvoje ir sudarius tiesioginį sandorį tarp norinčių parduoti ir pirkti asmenų, kai abi sandorio šalys veikia dalykiškai, be prievartos ir neveikiant kitiems sandoriams bei interesams. Taisyklėse, kartu su 91 punktu, yra pateikiamas paaiškinimas: *„Naudoto automobilio draudimo suma yra lygi jo rinkos vertei draudžiamojo įvykio dieną. Rinkos vertę nustatysime taip: automobilį apžiūrėsime (jei bus įmanoma), atliksime rinkos tyrimą, lygindami tapačių automobilių kainas automobilių pardavimo interneto svetainėse, jas koreguosime vadovaudamiesi aktualiomis turto vertinimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatomis, atsižvelgdami į Jūsų automobilio komplektaciją, atliktus einamuosius remontus, faktinę būklę ir ridą tą dieną, kai automobilis buvo sunaikintas.“*

Iš bylos duomenų matyti, kad, paskutiniaisiais skaičiavimais, kuriais draudikas nusprendė vadovautis ir apskaičiavo draudimo išmoką, automobilio rinkos vertė siekė 6 500 Eur. Tokia vertė buvo nustatyta draudikui įvertinus keturis lyginamuosius objektus – analogiško modelio automobilius, atsižvelgiant į internetinių skelbimų portalų www.autoplius.lt ir www.autoscout24.com (po du objektus iš kiekvieno) pateiktus duomenis apie siūlomas pardavimo kainas, automobilių ridas ir kitus ypatumus.⁵ Iš draudiko pateikto dokumento „Transporto priemonės rinkos vertės nustatymas“ matyti, kad buvo įvertintos siūlomos visų objektų pardavimo kainos, jų vidurkis prieš korekcijas siekė 7 587 Eur (6 949 Eur, du po 7 700 Eur ir 7 999 Eur). Visi parinkti palyginamieji objektai yra tų pačių metų gamybos, su įrengtomis mechaninėmis pavarų dėžėmis, tokio paties galingumo ir darbinio tūrio varikliais, sutampa naudojamo kuro tipas (dyzelinas). Atsižvelgiant į žalos administravimo metu pareiškėjo draudikui pateiktą nusiskundimų turinį, taip pat pažymėtina, kad visi draudiko parinkti automobiliai sukomplektuoti su ksenoniniais žibintais, tokie yra sumontuoti ir pareiškėjo automobilyje.

Toliau, nustačius, kad lyginamųjų automobilių komplektacija, palyginti su įranga pareiškėjo automobilyje, turi privalumų, kiekvienam objektui buvo pritaikyti nustatyto dydžio koregavimo koeficientai (automobilių vertė sumažinta nustatytais dydžiais dėl to, kad lyginamojo objekto vertė rinkoje yra didesnė dėl įrangos ypatumų), pateikiamos koreguotos vertės ir išvedamas jų vidurkis – 7 024,54 Eur. Dėl vidutinės 48 562 km mažesnės lyginamųjų objektų ridos (267 728 km vietoje 316 290 km) taikomas -4,19 koregavimo koeficientas. Taip pat

⁵ Draudikas paaiškino, jog panašios komplektacijos automobilių rinka, vertinant skelbimus trijų mėnesių iki įvykio laikotarpiu, Lietuvoje nebuvo aktyvi, buvo rasti tik du panašios komplektacijos automobilių pardavimo skelbimai. Kadangi, laikantis turto vertinimo metodikos, taikant lyginamąjį metodą turi būti ne mažiau kaip trys palyginamieji objektai, siekiant parinkti tinkamą objektų kiekį buvo papildomai vertinami du objektai (automobiliai), kurie vertinimo dieną buvo parduodami kitose Europos šalyse. Kartu draudikas pateikė objektyviais duomenimis pagrįstus paaiškinimus, kodėl žalos administravimo metu atliktų vertinimų (iki galutinio rinkos vertės nustatymo) metu nebuvo vadovautasi dalimi Lietuvoje parduodamų automobilių skelbimų (dėl apgadinimų, skirtingos komplektacijos, skelbimų dubliavimosi ir kt.).

pritaikomas korekcinis koeficientas dėl padangų vertės bei 230,37 Eur išskaitymas už iki įvykio buvusius nepašalintus gedimus (nesandaraus dešinės pusės amortizatoriaus). Atlikus skaičiavimus pagal specialią matematinę formulę, gaunama 6 500 Eur rinkos vertė.

Iš pateiktų skaičiavimų ir draudiko paaiškinimų matyti, kad nustatant rinkos vertę buvo vadovaujama Koefficientų apgadintoms kelių transporto priemonėms taikymo tvarkos aprašu⁶ (toliau – Aprašas) ir jo 47 punktu, pagal kurį, apskaičiuojant transporto priemonės vertę prieš sugadinimą, atsižvelgiama į transporto priemonės faktinės ir vidutinės statistinės ridos skirtumą, bazinę vertę, papildomą įrangą, padangų vertę, techninę būklę gerinančius remontus, nepašalintus arba netinkamai pašalintus apgadinius ir defektus bei kitus Apraše nurodytus vertinamosios transporto priemonės ir (ar) lyginamųjų objektų ypatumus. Taigi, draudiko skaičiavimai iš esmės buvo atlikti vadovaujantis Taisyklėse nustatyta ir Kasko sutarties šalims taikytina tvarka.

Draudiko atliktus skaičiavimus pareiškėjas žalos administravimo metu siekė paneigti teikdamas savo iniciatyva surinktus duomenis apie analogiškų automobilių kainų pasiūlą www.autoplius.lt ir www.autogidas.lt interneto skelbimų portaluose. Įvertinus pareiškėjo draudikui teiktą informaciją matyti, kad tokių pačių arba labai panašių savybių automobilius siūloma įsigyti už vidutinę 7 370 Eur kainą (6 800 Eur, 7 000 Eur, 7 500 Eur, 7 700 Eur, 7 850 Eur). Pareiškėjas draudikui pateikė ir dar vieno skelbimo nuorodą, tačiau atsiliepimo pateikimo metu nuorodos atkurti nebuvo įmanoma, ginčo nagrinėjimo metu taip pat matyti, kad minėtas skelbimas per pareiškėjo pateiktą nuorodą nebepasiekiamas, o kitų duomenų apie jame pateiktus duomenis Lietuvos bankui nebuvo pateikta. Pirmiau minėtų penkių skelbimų kainų vidurkis – 7 370 Eur, yra daugiau nei 200 Eur mažesnis už pirminę draudiko nustatytą lyginamųjų objektų vertę (7 587 Eur).

Viena vertus, galima iš dalies sutikti su pareiškėjo teiktais pastebėjimais dėl būtinybės atsižvelgti į tai, jog pareiškėjo automobilyje yra sumontuoti ksenoniniai žibintai ir galėtų būti sprendžiama dėl vertę didinančių koefficientų pareiškėjo siūlytiems lyginamiesiems objektams taikymo (dėl to, kad kai kuriuose automobiliuose nėra sumontuotų ksenoninių žibintų), dėl to galėtų šiek tiek padidėti objektų vertė. Tačiau svarbu pabrėžti, kad lyginamiesiems objektams taip pat turėtų būti taikomos kitos korekcijos, susijusios su įvairiais lyginamųjų objektų skirtumais (pavyzdžiui, dėl papildomos lyginamųjų objektų įrangos, kurios nėra įrengtos pareiškėjo automobilyje (odinio salono, tempimo kablo ir pan.), ir išskaitos už dar prieš įvykį sugedusias dalis. Be to, iš pareiškėjo draudikui pateiktų skelbimų duomenų matyti, kad jų pagrindu apskaičiuota automobilių vidutinė rida (263 095 km)⁷ yra 53 195 km mažesnė už pareiškėjo automobilio ridą, o tai taip pat būtų pagrindas taikyti vertę mažinančius koefficientus.⁸ Atitinkamai manytina, kad vien tik formalus skelbimų, kuriose nurodytos didesnės kainos, pateikimas, nenurodant objektyvių motyvų dėl draudiko parinktų lyginamųjų objektų ir neatsižvelgiant į paties pareiškėjo pateiktų lyginamųjų objektų savybes, nepaneigia draudiko skaičiavimų teisingumo.

Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateiktų duomenų pakanka objektyviai automobilio rinkos vertei iki eismo įvykio (kaip ji apibrėžta Taisyklėse) nustatyti, jie nėra paneigti, t. y. negauta objektyvių duomenų, kurie leistų nepagrįstais laikyti draudiko skaičiavimus. Pareiškėjas nepateikė duomenų, patvirtinančių, kad nustatyta 6 500 Eur rinkos vertė neatitinka objektyvių rinkos realijų ir Taisyklių 11.1 papunktyje akcentuojamo vidutinės pinigų sumos, už kurią gali būti parduotas turtas, kriterijaus.

Patvirtinus draudiko nustatytas būtinausias remonto išlaidas, automobilio rinkos vertę iki įvykio ir liekanų vertę ir vadovaujantis Taisyklių 90 punktu, darytina išvada, kad automobilio remontas pagrįstai pripažintas ekonominiu požiūriu netikslingu. Būtinės remonto išlaidos (6 928,52 Eur) viršija draudimo sumos (6 500 Eur) ir liekanų vertės (2 731 Eur) skirtumą (3 769 Eur), todėl pareiškėjo automobilis pagrįstai pripažintas sunaikintu KASKO sutarties prasme. Nuostolis (kuris yra draudimo išmokos pagrindas) tokiu atveju apskaičiuojamas pagal Taisyklių

⁶ Patvirtintu Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2020-09-22 įsakymu Nr. V1-118 „Dėl Koefficientų apgadintoms kelių transporto priemonėms taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁷ Viename iš skelbimų automobilio rida nebuvo nurodyta.

⁸ Remiantis Lietuvos vertintų rūmų Duomenų teikimo išrašu dėl ridos koregavimo koeficiento, ridos skirtumas lėmė -4,19 koregavimo koeficientą, taigi šiuo atveju nustatytas didesnis skirtumas lemtų dar didesnio koeficiento, kurį pritaikius mažinama rinkos vertė, taikymą.

89 punktą ir yra lygus 3 769 Eur.

Iš bylos duomenų matyti, kad draudikas, vadovaudamasis Taisyklių 116 punktu, apskaičiuodamas draudimo išmoką, iš nuostolių atėmė draudimo liudijime nurodytą 150 Eur besąlyginę išskaitą. Be to, draudimo išmoka dar buvo sumažinta vadovaujantis draudimo liudijime nurodyta individualia sąlyga, kad draudimo išmoka mažinama 200 Eur, jeigu draudžiamasis įvykis atsitiko dėl trumpesnį nei 5 metų vairavimo stažą turinčio automobilio valdytojo kaltės. Šį pagrindą mažinti draudimo išmoką patvirtina pareiškėjo automobilį įvykio metu vairavusio asmens (pareiškėjo atstovo) vairuotojo pažymėjimo kopija, iš kurios matyti, kad teisę vairuoti minėtas asmuo įgijo 2022 m. liepos 16 d., t. y. įvykio metu neturėjo penkerių metų vairavimo stažo. Be to, pretenzijų dėl besąlyginės išskaitos taikymo ir išmokos mažinimo 200 Eur nereikšė ir pats pareiškėjas.

Atsižvelgiant į visas nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota remiantis šalių sudarytos Kasko sutarties sąlygomis, reglamentuojančiomis nuostolių ir draudimo išmokos apskaičiavimo tvarką, todėl pareiškėjo reikalavimas perskaiciuoti draudimo išmoką laikytinas nepagrįstu ir atmetinu.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis